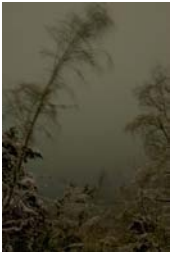
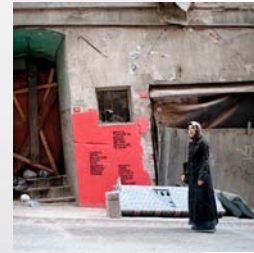
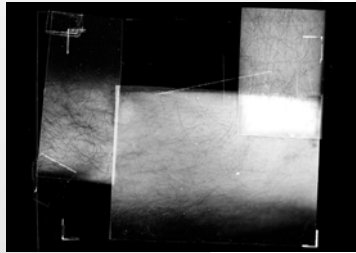

Julia Ajanko
Timo Annanpalo
Johanna Brådd
Joakim Hansson
Lisen Julin–Qvarnström
Tuire Kurikka
Beni Köhler
Hanne Larsen
Lasse Lehtinen
Carolin Pommert
Ninnie Schröder
Noora–Maija Tokee
Linda Varoma
Charlotta Öjerson

ÄKTA VARA! AITOA KAMAA!

ÄKTA VARA! AITOA KAMAA!

LÄRARE/HANDLEDARE OPETTAJA/OHJAAJAT

Lars Rebers, Hanna Kaihovirta–Rosvik, Fredrika Biström, Mikko Sinervo,
Kristoffer Albrecht, Ville Lenkkeri, Timo Kirves, Stefan Bremer (kurator, kuraattori)

LAYOUT ULKOASU

Carolin Pommert

ANSVARIG UTGIVARE VASTUULLINEN JULKAISIJA

Yrkeshögskolan Novia, Fabriksgatan 1, Vasa, Finland

REDAKTÖR TOIMITTAJA

Lars Rebers, Programansvarig, Mediakultur, Yrkeshögskolan Novia

Novia publikation och produktion, serie P: Produktioner, 1/2010

ISBN (digital): 978-952-5839-13-5

ISSN: 1799-1625

© 2010 Yrkeshögskolan Novia

Innehåll

Introduktion	5
Julia Ajanko	9
Timo Annanpalo	15
Johanna Brådd	21
Joakim Hansson	27
Lisen Julin–Qvarnström	33
Tuire Kurikka	39
Beni Köhler	45
Hanne Larsen	51
Lasse Lehtinen	57
Carolin Pommert	63
Ninnie Schröder	69
Noora–Maija Tokee	75
Linda Varoma	81
Charlotta Öjerson	87

Introduktion

av Lars Rebers

Sedan några år tillbaka arbetar fotolinjen vid yrkeshögskolan Novia i stor utsträckning med projektfierad undervisning. Linjens strävan är att allt material som produceras inom ramen för utbildningen skall exponeras för en publik. Utställningsprojektet ÄKTA VARA är ett exempel på resultatet av vårt sätt att arbeta.

När detta utställningsprojekt inleddes hösten 2009 fick de 14 studerande fria händer vad innehåll och form beträffar. Det som var klart var att arbetet skulle resultera i en utställning och en tidsram för kursen/projektet. De studerande har under processens gång personlig handledning av olika gästande handledare och skolans lärare. Utöver individuell handledning och gemensamma genomgångar så har de studerande under projekttiden också experimenterat, testat idéer och arbetat mycket på egen hand.

Gästande konstnärer valdes utgående från att de tillsammans skulle representerade ett brett fält inom fotografi. Alla våra studerande fick stöd och råd av denna grupp gästkonstnärer. Fredika Biström, tidigare studerande på vår utbildning, nu studerande på magisterprogrammet i fotokonst på Konstindustriella högskolan, fick representera den blivande konstmagistern med nära anknytning till studerandes verklighet. Mikko Sinervo, en ung begåvning som är känd för sina mera abstrakta bilder representerar en del av Helsinki School. Kristoffer Albrecht står för lång erfarenhet och brett kunnande. Albrecht var med om att grunda vår fotoutbildning på 1990 talet. Efter att ha doktorerat vid Konstindustriella högskolan fungerar han nu som docent vid samma skola. Albrecht har en betydande egen karriär som fotokonstnär och även omfattande erfarenhet av undervisning. Ville Lenkkeri, bosatt i Stockholm, representeras i flera internationella gallerier. Även Lenkkeri hör till gruppen Helsinkischool.

Mot slutet av projektperioden anlätades Timo Kirves, en auktoritet inom digital bildbehandling, för att hjälpa de studerande att bildbehandla utställningsbilderna optimalt. Kirves har en livslång och gedigen erfarenhet inom fotografering.

Fotografen och konstnär Stefan Bremer fungerade som utställningens kurator. Han handledde de studerande under processens gång och tillsammans byggde de upp utställningen ÄKTA VARA! AITOA KAMAA! i Österbottens fotocentrum i Lappo. Under hela detta projekt har Hanna Kaihovirta–Rosvik, tf verkställande direktör för stiftelsen Pro Artibus, hjälpt de studerande att behandla sin konst och den konstnärliga processen även i verbal form. Texterna i denna publikation är en produkt av detta samarbete.

Så här ser vår vardag ut, en vanlig höst– och vårtermin på fotolinjen. Jag vill rikta ett stort tack till de studerande och till de gästlärare som bidragit till denna helhet. Tack till Konstsamfundet som har understött detta projekt.

Lars Rebers

Överlärare i fotokonst

Fine Art Photography

In the degree programme in Media Culture/Fine Art Photography at Novia University of Applied Sciences project–based teaching has been used extensively for many years. The ambition is to expose most of the material that has been produced within the scope of education to an audience. The exhibition project ÄKTA VARA! (Real Things) is a good example and result of our way of working.

When this exhibition project started in autumn 2009 the 14 students were given free hands as to the contents and form of the project. What was preconditioned was that their work should result in an exhibition and that there was a deadline for it. During the entire process individual supervision has been provided by various guest lecturers and the ordinary teaching staff within the programme.

Besides learning from the individual guidance and the group presentations and discussions the students have also made experiments, tested ideas and worked a lot on their own.

Guest artists were selected so that they all together would represent a broad range within the art of photography. All students were tutored and advised by this group of artists. Fredrika Biström, a former student of ours now studying for a Master's degree in Visual Culture at the Aalto University School of Art and Design, was a good representative of postgraduate students and at the same time she was still closely connected to the everyday reality of our Bachelor students.

Mikko Sinervo, a young talent known for his more abstract pictures, was one of the representatives of the Helsinki School. Kristoffer Albrecht represents long experience and a broad overall proficiency. Albrecht was one of the founders of the Photography programme at our university of applied sciences in the 1990s. After getting his Doctor's degree at the Aalto University School of Art and Design he presently works as docent at the same university. He has a significant career of his own as a photographic artist and he is also an experienced teacher.

Ville Lenkkeri, a resident of Stockholm, is represented in several international galleries. He, too, belongs to the Helsinki School.

Towards the end of the project period Timo Kirves was consulted to help the students image–process the exhibition pictures in the most optimal way. Kirves, who has a life–long and sound experience of photography, is an authority within digital image processing.

Stefan Bremer, photographer and artist, functioned as the curator of the exhibition. Under his supervision the students built up the exhibition ÄKTA VARA! AITOA KAMAA! (Real Things) at Pohjanmaan Valokuvakeskus (the Ostrobothnian Photo Centre) in Lapua. During the entire project Hanna Kaihovirta–Rosvik, temporarily the managing director of Pro Artibus Foundation, advised the students as to how to process their works of art and also how to verbalize these. The texts in this publication are a result of this cooperation.

I would like to express my thanks to all students and guest lecturers who have contributed with their parts forming this whole! Thank you!

Lars Rebers

director of the photography department

ÄKTA VARA! AITOA KAMAA!

Me Naiset

Julia Ajanko

Joinain päivinä kulkiessani kaupungilla tuntuu siltä, kuin kaikki tuijottaisivat minua. Joskus tunnen oloni epävarmaksi ja etsin pikaisesti käsiini peilin, jotta voin tarkastaa, että kaikki näyttää siltä miltä pitää. Luultavasti tuijottavat ihmiset ovat useimmiten vain mielikuvitukseni tuotetta. Toisinaan kuitenkin nautin tunteesta, että minua katsotaan, ja se saa minut taas leikkimään ajatuksella, että tänään olenkin varmaan erityisen kaunis. Tunnen oloni itsevarmaksi, ja hymyilen vastaantuleville ihmisille. Syy epävarmuuteeni tai itsevarmuuteeni on luultavasti jossain ihan muualla, mutta katseen voima on rajaton ja se on koko ajan läsnä. Joskus muiden katseita on helpompi lukea juuri sillä tavalla kuin itse haluaa, kun taas toisena hetkenä tuntuu siltä, että muiden katseet porautuvat aivan liian syvälle sopimattomiin paikkoihin. Kuitenkin niitä on mahdoton vältelläkään. Miksi muiden katseilla ylipäätään on niin suuri merkitys?

Kuvatessani +40 vuotiaita naisia, minulla on hyvin ristiriitaisia tunteita. Haluan kuvata heitä omina itsenään, henkilöinä, todellisina, naisina. Haluan kuvata heitä siksi, että he, vanhemmat tavalliset naiset, ovat meitä ympäröivässä kuvamaailmassa harvinainen näky. Haluan kuvata heitä vähissä pukeissa, mutta en siksi että haluaisin riisua heidät, vaan päinvastoin. Kuvaan heidät tavalla, joka mahdollistaa

mahdollisimman monet roolit ja olemassa olevat identiteetit, eikä pelkästään niitä joita yhteiskunta ja media meille tarjoaa ja hyväksyy. Haluan siis kuvata heitä minun tavallani. Minä ohjaan heidät kuvauspaikkaan, pyydän nostamaan hieman leukaa ja kääntämään vartaloa vielä hieman enemmän oikealle. Toisiin kuviin haluan luoda tietynlaisen, hieman absurdin tunnelman, joka on henkilökohtainen kommenttini sitä absurdia, nuorta suloa ihannoivaa katsetta kohtaan, johon ympärillä pyörivät kuvat meidät pakottaa. Ikuistan kuvaamani naiset oman katseeni suodattamana, laitan heidät raameihin ja ripustan seinälle tavalla, jonka minä koen parhaaksi. Edelleen väitän, että haluan ikuistaa kuvaamani naiset omina itsenään. Oleellista kuvissani on läsnäolo, kuvissa olevien henkilöiden katse. Katse, joka on alunperin suunnattu valokuvaajaan, minuun, ja joka nyt kohdistuu kuvan katsojaan. Katseen avulla kuvaamani naiset sekä paljastavat itsensä kuvan ottajalle ja sen katsojalle, että haastavat nämä katsomaan ja näkemään kuvaa ja siinä olevia henkilöitä. Katseen suunta ohjaa kuvaa katsovan ajatukset myös takaisin itseensä ja haastaa vuoropuheluun, jonka kulkua on minulla valokuvaajana mahdoton ohjata tai ennustaa. Vuoropuhelu syntyy aina uudestaan kuvan ja sitä katsovan välille. Lopulta kuva lakkaa olemasta pelkkä kuva, ja pikku hiljaa keskustelu kehittyikin kahden tasavertaisen henkilön välille.

“Miehet katsovat naisia. Naiset katsovat itseään katsottavina”

JOHN BERGER, 1972

Tuula 63

Heidi 48

Irja 56

Tuulikki 70

Liisa 54, Päivi 45
Krisse 44

Elämän pieniä iloja

Timo Annanpalo

Vuosia sitten nähtyäni elokuvan Amélie¹ aloin miettimään yhä useammin pieniä hetkiä tai tapahtumia jotka olivat mielestäni mukavia tai joista nautin juuri sillä hetkellä. Ääniä, näkymiä, tuntoja ja hajuja. Kun ajatus näistä pienistä iloista oli tarttunut mieleeni, huomasin niitä yhä enemmän. Elokuvassa päähenkilö Amélie pitää äänestä joka syntyy kun rikkoo lusikalla Crème Brulén pinnan, tunteesta kun upottaa käden säkkiin jossa on auringonkukansiemeniä, katsella elokuvissa takana olevien ihmisten ilmeitä sekä heitellä kivillä “leipiä”.

Minulle paras elämän pieni ilo on puhtaat lakanat. Myös tunne jonka koen kiikkuessani on hieno. Joskus on myös mukavaa pysähtyä kuuntelemaan hiljaisuutta. “Onni on usein pieniä asioita ja lyhyitä hetkiä.”² Mutta miettivätkö ihmiset tällaisia pieniä asioita ja iloja. Ovatko ne tarpeettomia tai olemmeko niin suorituskeskeisiä, että emme ehdi tai huomaa sellaisia. Minusta tuntuu että keskitymme liikaa työhön, jotta saamme rahaa ja voimme sitten ostaa asioita ja tavaroita joista pidämme ja joista sitten saamme hyvänolon tunteen. Olisiko arkipäivä mukavampaa jos yrittäisimme löytää ilon aiheita, vai tulisiko siitä taakka ja muuttuisivatko ne silloin merkityksettömiksi tai alkaisiko se ahdistamaan ja tuntumaan liian työläältä. Tuottavatko vain ostetut tavarat iloa ja mukavuuden tunnetta vai voimmeko saada samaa hyvänolon tunnetta näistä pienistä iloista. Onko aihe vain minulle tärkeä tai “pakkomielle”?

Mustavalkoiset potretit ovat kiehtoneet minua pitkään, erityisesti vanhat klassiset kuvat, joissa valo ja varjo leikkivät keskenään. Neliöformaattia halusin kokeilla miten se vaikuttaa sommitelmallisesti, saako sillä luotua jotenkin erilaisen tunnelman. Saako sillä luotua läheisemmän kosketuksen kuvattavaan, koska kuvattavan ympäriltä on helpompaa rajata pois ylimääräinen tausta. Erityisesti minua inspiroi neliöformaattiin ja mustavalkoisuuteen Anton Corbijn, joka on käyttänyt kuvissaan paljon neliö muotoa³. Henkilöiden pienet ilot kuvasin värikuvina, koska halusin kontrastia jotta ilot ja henkilöt erottuisivat paremmin yksittäisiksi kuviksi.

Kyselyäni henkilöiltä jotka olen kuvannut, useimmille ei tullut heti mieleen vastaavia ilon aiheita, kuin joita itselläni on. Itselleni se on jotenkin muodostunut itsestäänselvyydeksi että ajattelen tai huomaan pieniä iloja lähes päivittäin, mutta en mieti tai etsi niitä tarkoituksella.

Huomasin että useat eivät ole miettineet vastaavia. Aiheesta keskustelu ja sen pohtiminen kuvattavien kanssa olisi antanut heille enemmän aikaa tehdä huomioita omasta elämästään ja pienien ilojen merkityksestä heille. Mutta toisaalta minulla ei ole oikeutta tai valtaa sanoa mikä on hyvä pieni ilo, joten liika pohtiminen saattaa muuttaa niiden merkitystä henkilölle ja tuottaa väärän aiheen tai ilon.

¹ Jean–Pierre Jeunet

Le Fabuleux destin d’Amélie Poulain, 2001

² Hanna–Mari Rinne Onni

Suomen mielenterveysseura, 2006

³ Anton Corbijn

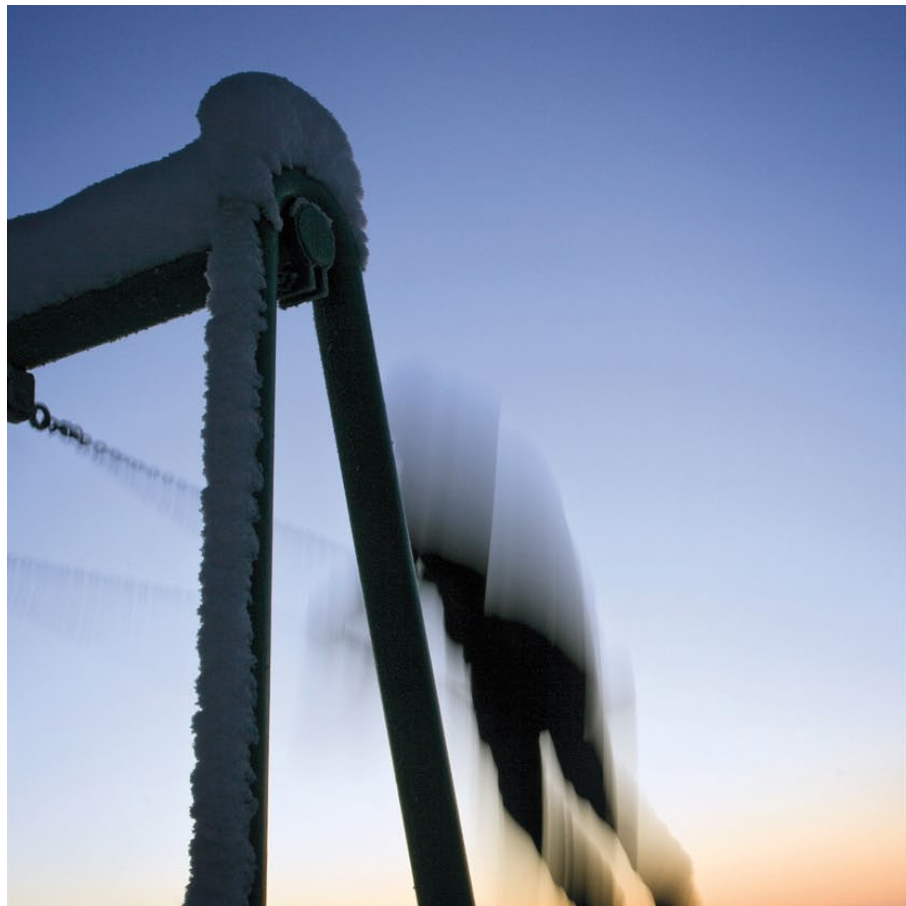
Star Trak; 1996/2002 A Schirmer/Mosel Production, Munich

Viimeisen popcornin
löytäminen kulhon pohjalta
Ilkka

Snö som knarrar under skorna
Johanna

Keinuminen
Matti

Puhtaat lakanat
Timo

Manlig manlighet

Johanna Brådd

Manlig manlighet är ett fotoprojekt om österbottnisk manlighet. Jag är intresserad av hur män från Österbotten ser sig själva och hur de vill bli representerade som män. Modellerna i mitt projekt har varit aktiva medberättare genom att de har själva fått välja hur de vill bli representerade som män där de själva känner sig manliga. Männerna har haft möjlighet att välja miljö och klädsel som ändå i praktiken betytt en dialog mellan fotograf och modell. Det relevanta här är att jag som kvinna skall komma ett steg närmare manligheten.

Jag är själv uppväxt i en liten by i Österbotten och jag kommer ihåg hur jag redan i tonåren faschinerades över många av männens beteenden. Österbotten präglas rätt starkt av jantelagen och jag kommer ihåg att både pojkar och män hade svårt att visa sina känslor, vara sig själva och rädde för att sticka ut. Jag började fundera på att det finns säkert många män i Österbotten som trots allt vågar vara annorlunda så jag började leta efter dem i och med mitt fotoprojekt.

Mitt fotoprojekt är ett försök att komma närmare den österbottniska mannen och förstå vad det innebär att vara man. Jag hoppas att mina bilder skall kunna luckra upp vår syn på manlighet i Österbotten men också i Finland generellt. En annan orsak till att jag vill jobba med manlighet i Österbotten som tema är att jag vill påvisa den sorgliga urbaniseringen. Allt fler tvingas flytta från den idylliska

landsbygden till större städer. Jag vill till varje pris att byarna i Österbotten skall kunna bevaras och genom detta projekt vill jag uppmärksamma livet på den österbottniska landsbygden och påvisa dess betydelse.

En annan fotograf som jobbar med manlighet som tema är Esko Männikkö. Han har fotograferat ungar i norra Finland med tyngdpunkten på övergivenhet och ensamhet. Vad vi har gemensamt är att vi båda fokuserar på manlighet i en särskild region samt att vi påminner om det som jag kallar den sorgliga urbaniseringen i våra bilder. Männikkö tar fasta på ensamma ungar i Norra Finland medan jag fokuserar på originella män i Österbotten. Trots att Männikkö påvisar ensamhet, fattigdom och övergivenhet i norra Finland och jag visar en sorters urban livsstil i österbottnisk landsbygdsmiljö har våra motiv mycket gemensamt.

Jag fotograferar med en mellanformats Mamiya och det har blivit ett sorters ritual för mig med denna kamera och dess analoga teknik för just detta projekt.

Den traditionella analoga tekniken tillåter en naturlig ögonkontakt med modellen och ett långsamt arbetstempo. En annan orsak till att jag fotograferar analogt är att filmrullen tar slut och inte är oändlig i jämförelse med digital teknik. Det är också väldigt spännande med film eftersom förväntningarna om bilden förstärks under framkallningen.

jag ville kasta sten

Joakim Hansson

Vi hade ett saltvattens akvarium när jag fick mina första fiskar. Den unkna lukten avakvarier blandat med avföring och tjattret från 10tals fåglar slog alltid emot mig som en vägg när jag följde min far in i affären. I en källare, med små smala fönster högt upp i taket. Tanten bakom kassan pratade svenska med tysk brytning. Det fanns en akvariedykare med bubblande hjälm där. Kräftan i snäckan var den sista som dog.

Jag var på en filminspelning, det var tidigt på morgonen. Första frosten hade precis kommit natten innan. Jag såg ut över fältet.

Vi tog en promenad en kväll, in mot centrum. När vi gick över bron såg jag den. Laxrosa färg speglade sig i det stilla vattnet. Vi pratade om framtiden. Jag gick lite för fort.

Jag har kört förbi så många gånger, tänkt att jag borde stanna. Nu stod jag där o såg ut över det döda fältet. Borta var suset och tystnaden. Kall vind och doft av torv.

På väg ut så låg den där framför mig o segade, den släpade på en annan som hade pajat. Kurvig väg. Stampade i botten o körde om den. Först då slog det mig. Jag hann precis fram. Jag hade bara en chans.

Det var jättevarmt, vi hade vart in till stan, tog en avvikare. De såg absurda ut, nästan provocerande. Mitt på fältet stod de där. Glasburar skilde dem åt från resten av världen. Total kontroll över deras liv. Timer. Naturen på andra sidan. Jag ville kasta sten.

Tänk att man kan sitta o se på Danmark samtidigt. Bara att öppna dörren o kisa mot horisonten. Kluckande vågor o skriande måsar. Tänk om nån skulle komma? Värt det.

En vajande takkrona av hoptejpade diskborstar och kulörta lampor, vi drack vin ur parfymerade pappmuggar.

_häxkullen

Abandoned

Lisen Julin–Qvarnström

Det är förunderligt hur många gamla och övergivna hus det finns i Österbotten. Fina gamla träbyggnader som står med gapande fönster, infallna tak och igenväxta trädgårdar. Hus som i tiderna varit fina boningshus, men som av olika orsaker fått ge vika för både urbanisering, samhällets utveckling och för tidens tand. Många lämnade sina hem under krigstiden, andra för att söka sig närmare städerna när servicen från byn försvann. Många av husen har lämnats tomma för att man byggt nytt – bekvämt och modernt.

I Österbotten har många gamla hus bevarats – till någons glädje, till andras förtret. Under 1800–talet utvecklades en byggnadstyp som baserade sig på nyklassicismen och som uppfattas som österbottnisk. Dessa traditionella ”österbottenshus” bestod av halvannan eller två våningar och var i allmänhet ganska smala och höga.¹

De österbottniska gårdarna har av många ansetts som speciella och fina och det är relativt vanligt att man köper in gamla hus, river dem stock för stock och bygger upp det på en annan ort. Så har även hänt med hus som jag har fotograferat. Ena veckan finns de där, följande är de borta.

När jag stiger in i ett öde hus stiger jag in med största respekt. Som om jag var en gäst i någons hem. Jag vill röra så lite som möjligt, flytta på så få saker som möjligt. Jag rör mig i huset som om skepnaderna av förgånget liv fortfarande fanns kvar.

Jag har alltid fascinerats av de obebodda husen. Utan att ens tänka på det börjar min fantasi bygga upp historier kring huset, människorna som levat där och de öden de har stått inför. Ofta färgas mina fantasier av ensamhet – som om husen i sig andades vemod och längtan. Kvarlämnade saker bevittnar om någons existens – någon har någon gång bott i det här huset. Spindelväv, söndriga fönsterrutor och damm skvallrar om att ingen på länge haft sitt hem här. Jag blir medveten om att inget är bestående.

Det är inte bara husens öde som fascinerar mig. Jag tycker dessutom att de är vackra mitt i all sin förödelse. De grånande stockarna skvallrar om tidens obevekliga framfart. Så kan aldrig nya stockar se ut. Möbler och saker som finns lämnade kvar har sin egen historia. Jag undrar hur det sett ut när allting varit riktigt nytt.

Kevin Bauman har i tio år fotograferat öde hus i sin hemstad Detroit. Resultatet är en serie han kallar *100 abandoned houses* (100 övergivna hus). Han började fotografera nedläggningen i Detroit i mitten av 90–talet som ett utlopp för sin kreativitet och som ett sätt att tillfredsställa sin nyfikenhet för tillståndet i sin hemstad. Många fick ge vika för utvecklingen, flytta från sina hem för att hitta

arbete på annat håll – till och med hela stadsdelar i Detroit blev så gott som tomma på människor under den här tiden.

Eftersom antalet bilder ökade och en dokumentär stil växte fram beslöt han Bauman att ge serien just namnet “100 övergivna hus”. 100 verkade vara en hel del, även om antalet övergivna hus i Detroit var mer än 12.000.²

Jag har delvis inspirerats av Kevin Baumans bilder, även om hans stil är dokumentär. Själv har jag velat, både i bildspråk och i stil, skapa någon typ av berättelse runt bilderna, inte dokumentera. Skapa dramatik i bilderna, liksom husen i sig väcker fantasin genom att dölja sina hemligheter.

En annan inspirationskälla i mitt arbete har varit **Esko Männikkö**. Hans serie om gubbar i Uleåborg har väckt min skaparglädje, även om Männikkös stil avviker från min egen. Jag är också fascinerad av hans serie om öde hus som han kallat *Organized Freedom* (Organiserad frihet)

*“Öde hus är visuellt intressanta platser. Övergivna, lämnade av människor. De har lämnats mitt i allt. Livet har plötsligt förändrats och kvar blir potatisen i kastrullen, kaffepannan på spisen och maten på bordet. Alla hade inte ens släktingar som skulle bli kvar och strida om kaffeservisen”, har Männikkö berättat.*³Jag tycker om Esko Männikkös förmåga att fånga ögonblicket, förmedla en känsla i sina fotografier. Det har jag också själv försökt åstadkomma i mina bilder, även om de inte bygger enbart på verklighet utan delvis på fantasier.

Min serie *Abandoned* (Övergiven) är en del av ett större projekt om öde hus, som är under arbete. I den här serien ville jag ge utlopp för min fantasi genom att ta med ett barn i bilderna. Jag har själv byggt en klar bild av storyn, men jag vill inte överföra mina fantasier på betraktaren genom att avslöja denna story. Berättelsen har inte varit klar från början utan växt fram allt eftersom serien har tagit form, men en röd tråd har funnits med ända från början av processen.

Min avsikt är, att var och en som betraktar bilderna, själv skall ges friheten att bygga upp sin egen berättelse utan att den blir färgad av mina fantasier. Jag hoppas dock att jag lyckats bygga in en känsla i bilderna som lockar fram denna fantasi.

I fotograferingsprocessen har jag speciellt lagt vikt vid att försöka fånga ljuset på ett sätt som gett den rätta stämningen som överensstämmer med min fantasibild. Tekniken vid bildredigeringen har haft avgörande betydelse för att få den känsla i bildernasom jag strävat efter – att få bilderna att gränsa mellan verklighet och fantasi.

*Jag ser de öde husen
Betraktar de tysta gårdarna, de kvarlämnade hemmen
Där någon levat och dött
gråtit, skrattat, älskat och hatat.*

*Men vad vet jag om deras öde
Vad vet jag om skrattet eller gråten
– om ensamheten eller om längtan,
lyckan eller sorgen*

*Jag kan bara betrakta
Låta min fantasi bygga en egen historia som inte är sann
Men heller inte lögn
Väva in ett eget öde för att ge liv åt det förgångna*

*För vad vet jag om sanningen
Vad vet jag om verkligheten
Bara den som levat här kan veta*

1. <http://museot.keski-pohjanmaa.fi/>
2. www.100abandonedhouses.com
3. www.taidemuseo.fi

Kotini ohi

Tuire Kurikka

Kuvasarjan lähtökohdat
Ukkini perhe tuli evakkona Karjalasta, Sakkolasta Varpaisjärvelle Pohjois–Savoon. He asettuivat Lukkarilaan ja jatkoivat elämää kummallisissa olosuhteissa. Vanha talo ja kotiseutu oli jätetty taakse, mutta elämää oli jatkettava.

Osa suvusta asettui taloon nimeltä Hemmola. Minä olen asunut Hemmolan lähellä koko lapsuuteni, kulkenut siitä ohi päivittäin. Usein olen myös mennyt talon sisälle ja aistinut talon kadonnutta henkeä sekä nykyään autiona olevaa taloa. Sukutarina on ollut osa taloa ja kotiseutuani, mutta tarinat ovat olleet epämääräisiä tai tavoittamattomissa. Talo itsessään on kertonut tarinaa ja ruokkinut mielikuvitustani sekä identiteettiäni.

Kuvasarjassa Kotini ohi olen halunnut tuoda esille sukutarinan ja juuret, mutta ennen kaikkea tunnelman, jonka olen talossa aistinut. Kuvasarjani on suodattunut pahasti kaipuun läpi. Se on toisaalta muistosarja edesmenneelle ukilleni, mutta myös välähdyksenomainen sukukertomus.

Kenen tarinaa kerromme?

Kenen tarinaa kerromme, kun kerromme suullista perimätietoa ja muistoja? Ensin kulttuuri välittyi ihmisten välillä suusta suuhun, sen jälkeen kuvina ja kun tieto haluttiin ikään kuin faktana paperille, kehittyi kirjoitettu perimätieto. (Kirstinä, 2000). Tähän tarpeeseen, ja muistamisen tarpeeseen, kehittyivät myös sukututkimukset. Valokuvasarjani on syntynyt samanlaisia jalanjälkiä kulkien.

Olen saanut suullisen perimätiedon ja tarinat, nähnyt kuvia, ja lukenut ukkini muistiinpanoja. Tämä kaikki on innoittanut sarjani syntymistä. Näistä aineksista on koostunut kuvasarja, jossa tunnelmat ja uudenlaiset tarinat alkavat elää uutta elämäänsä.

Heijastumia ja peitemuistoja

Platon kuvailee luolavertauksessaan tilanteen, jossa luolaan on vangittu ihmisiä. Luolan seinästä ihmiset näkevät heijastuksia, varjokuvia, todellisuudesta, mutta he eivät tiedä millainen todellisuus on. Kun he puhuvat näkemistään heijastuksista, he kuvittelevat puhuvansa todellisesta maailmasta. Platon ei kuitenkaan luota näköaistiin vaan haluaa ajatuksen avulla tavoittaa idean. (Saarinen, 1985). Hän haluaa nähdä ajatuksella. (Seppänen, 2002)

Samalla tavalla kuin Platon luolavertauksessaan, heijastelen minäkin kuvasarjassani todellisuutta. Kuvasarjaa katsoessa voi koko ajan muistuttaa itseään kysymyksestä: mikä on totta, mikä heijastumaa?

Yhdistelen sarjassa omia ja ukkini muistoja. Kaikki kuvat ovat siis itse asiassa minun läpi suodattuneita muistoja, jotka ovat siirtyneet visuaaliseen muotoon. Näin olen luonut eräänlaisen uuden tarinan, joka vain viittaa todellisuuteen – taas varjokuvana tai keksittyinä muistona. Peitemuistoissa on aineksia todellisista muistoista, mutta ne ovat fantasian, torjunnan ja siirtymien muokkaamia. Freud

peilaa peitemuistokäsitettä omaan lapsuudenmuistoonsa, mutta tuo esille myös sen, että myös aikuisiällä kokemukset voivat saada muuttumaan jonkun muiston peitemuistoksi. Voidaan ajatella, että muistot ovat itse asiassa muistoja suhteessa lapsuuteen. (Seppänen, 2002)

Käsite peitemuisto rinnastuu Platonin luolavertaukseen ja ajatukseen heijastuksista. Niin peitemuistot kuin heijastuksetkin voidaan nähdä nykyhetken muokkaamina muistoina.

Voimme kuvitella luolan vertauksena talolle ja sukuni tarinalle. Aluksi heillä oli oma todellisuutensa Sakkolassa, Karjalassa. Sota oli lähestyvä varjokuva. Kun kuva sodasta muuttui todellisuudeksi, ukkini perheen todellisuudenkuva järkkyi. Symbolisesti he vaihtoivat luolaa. Kun sukuni asettui Hemmolan lähelle, he saivat uuden varjokuvan. Itse tunnen Hemmolan jälleen uudelle tavalla – se lienee minun varjokuvani. Me otamme askeleen eteenpäin, tavoittelemme ideaa, mutta kuva murtuu aina uudestaan ja uudestaan.

Ihmisyyteen kuuluu usko luomaamme todellisuuskuvaan. Näin voimme elää, uskoa elämään ympärillämme. Emme halua järkyttää perusturvallisuuttamme. Koti, jos mikä, on perusturvallisuuden symboli. Siellä rakentuu ryhmäidentiteetti, joka sitoo ryhmän yhteen. Yhteinen kokemus ja usko vahvistavat tätä identiteettiä. Siltikin aistimme tarinoista eri asiat, tunnemme paikat ja asiat eri tavalla – siis luomme omaa identiteettiämme.

Tosi ja tulkinta

Toisin sanoin sarjassani paljastuvat toden ja tulkinnan diskurssit. Toisaalta valokuvan voi ymmärtää kuvaajan subjektiivisen luovuuden välineeksi, toisaalta todenmukaiseksi todellisuuden kuvaksi. Nämä diskurssit saavat uusia sisältöjä eri aikoina ja eri kulttuurien piirissä. Myös konteksti vaikuttaa kuvan katsomistapaan. Toisaalta kuvaajan subjekti nähdään uhkana valokuvalliselle totuudelle riippuen siitä, millaisen katsomis– ja kuvaamistavan otamme tai haluamme ottaa. (Seppänen, 2001)

Kotini ohi– sarja voidaan nähdä metaforana, koska siinä voidaan nähdä siirtymiä eri merkityksellisten tasojen välillä. Metaforan olemus ei ole realistinen vaan vetoaa mielikuvitukseen. Metafora vaatii ja haastaa katsojan etsimään selvästi eri tasojen välisiä yhteyksiä, siis hyppimään tasolta toiselle.

Juuri tätä diskurssien leikkiä käytän hyväkseni kuvasarjassa. Jo lähtökohtaisesti olen luonut poeettista valokuvaa, jossa lähtökohta on todellisuudessa, mutta jonka näköisyyttä olen muokannut niin sanoman kuin ominaisuuksienkin muodossa. (Erävaara ja Tanskanen, 2009). Valokuvat edustavat kuvasarjassani todellista, fyysistä paikkaa, Hemmolaa, kun taas mustepiirustukset ovat muistoja, jotka herättävät paikan henkiin. Näitä kahta tasoa on luettava yhtä aikaa ja ristiin, jotta tarina alkaisi elää.

Erävaara Taina, Tanskanen Ilona (toim.)
Välissä – Valokuvat ymmärtämisen välineinä.
Turku. Turun Ammattikorkeakoulu ja Valokuvakeskus Peri., (2009)

Kirstinä Leena
Kirjallisuutemme lyhyt historia.
Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi. (2000)

Saarinen Esa
Länsimaisen filosofian historia huipulta huipulle Sokra-
teesta Marxiin.
Juva. WSOY – Kirjapainoyksikkö. (1985)

Seppänen Janne
Katseen voima.
Tampere. Osuuskunta Vastapaino. (2002)

Seppänen Janne
Valokuvaa ei ole.
Tampere. Kustannusosakeyhtiö Musta Taide. (2001)

untitled 1
untitled 2

untitled 4
untitled 5

untitled 6
untitled 7

Mildly Social: Fake Storytelling

Beni Köhler

“Fotografier för med sig bevis om hur en mänska i en viss situation har agerat. Fotografiet är en efterföljd av fotografens beslut om att situationen var värd att föreviga. Om allt som finns omkring oss blev fotograferat och förevigat hela tiden så skulle alla bilder vara betydelselösa”

JOHN BERGER, TOISINKERTOJA

Eftersom jag är väldigt intresserad av dokumentär fotografering samt fotojournalistik så ville jag göra ett projekt där jag arbetar på ett reportagemässigt sätt, det vill säga jag fotade mycket och hela tiden då när jag var i den miljö jag skulle fota.

I mitt arbetssätt ingick även att försöka ha med mig kameran hela tiden, vilket jag i vanliga fall inte tycker är väldigt passande. Det har många gånger påvisats att det är kontexten som är väldigt viktig i bildjournalistik. En och samma bild kan användas på många olika sätt enbart beroende på hur rubriceringen ser ut, bildtexten och till och med hur bilden beskärs i efterhand. Vad är då värt att dokumentera?

Jag hade som startpunkt för mitt projekt att undersöka bilden och bildtextens, det vill säga kontextens, förhållande. Bygga upp bilder som jag fotograferat under mina vistelser hos bekanta och totalt okända. Mitt dagliga liv och ett socialt beroende. För att sedan para ihop dessa med bildtexter som är delvis sanna eller totalt missvisande. Kan jag bygga upp en trovärdig men påhittad händelseserie i bilder som är sanna men som satts i en förvrängd värld? Ett annat sätt att se på saken.

Jag tycker om att socialisera. Socialt umgänge är väldigt skönt. Det är roligt att göra saker tillsammans, ingen känner sig ensam och alla är lyckliga. Livet är en fest. I min bildserie tar jag upp sanningen på något plan, jag har ändå diskuterat med de flesta av människorna på bilderna, enstaka snapshots av förbigående personer, men de ger ett annat slags intryck. Händelseserien är mycket personlig. Det är jag som har fotat vad jag gör, och det kommer visuellt fram i några bilder. “Förknippa text med bild. En bild som sätts i en kontext kan plötsligt få nya element

som kanske aldrig någonsin ens varit i bilden. Med andra ord kan man med en viss rubricering, ingress och text få en bild att berätta nästan vad som helst.” (Seppo Saves, Kuvajournalismi sellaisena kuin olen sen kokenut.)

Samma bild kan berätta många olika historier beroende på i vilken kontext bilden sätts i. Robert Knoth gjorde en serie Nuclear Nightmares med bilder från många års fotograferande av människor med hälsoproblem, vanligen barn som orsakats av olyckor med radioaktiva ämnen i östeuropa. Det är det sätt på vilket han presenterar bilderna som intresserar mig, som till exempel hans bild på två personer som sitter i en soffa, en atletisk kille sitter med en mindre person i famnen som i sin tur har ett enormt huvud. Först ser man denna bild och när man för markören över bilden kommer en text fram “Minsk, Belarus. Twin brothers Michael and Vladimir Iariga, 16 years old. Michael, with hydrocephalus, is five minutes older than vladimir, who is deaf.”

Denna text ändrar bildens betydelse drastiskt. Bilden har fått en annan laddning och man kommer nästan inte ens ihåg vad man tänkte om bilden innan man insåg kontexten. Hur mycket tror vi på kontexten? Spelar den verkligen så stor roll? När vi ser på bilder får vi associationer, vi känner igen något eller får en slags känsla över tid och rum. Men utan en kontext vet vi inte säkert.

Jag är övertygad om att kontexten ger en slags verifikation av bilden, eller en känsla av verifikation. Men att kontexten skulle bevisa något är bara en illusion, även om det är enkelt att manipulera bilder så är det förhållandevis enklare att hitta på en (kon)text utgående från ingenting.

Morgonporträtt

Hanne Larsen

Alla människor upplever det att vakna upp ur sömn på olika sätt, oftast beroende på de förutsättningar som dagen har lagt till rätta för en. Någon kan vara glad för den nya dagens möjligheter, någon kan tycka att det är tungt att stiga upp ur sängen, medan någon annan igen kan bli fylld av ångest inför vetenskapen om att det är en ny dag som väntar.

Porträttfotografi är den mest traditionella metoden för avbildning inom fotografi. I *Morning portraits* ville jag pröva på porträttfotografiets traditionella stil genom att låta modellerna sitta och se rakt in i kameran. Men samtidigt önskade jag tillfoga något icke-traditionellt till porträttfotografiet och kom på det sättet till min problemställning: Hur skapa ett otraditionellt fotouttryck när blick och upprätt hållning hos modellerna visar det motsatta? Jag lyckades komma underfund med den metod som jag upplevde som närmast min intention att fånga något som var i minsta möjliga grad påverkat av rollsituationer och “oäkta framställningar”.

Jag tycker om att kategorisera mitt arbete som experimentellt. Jag ville pröva ut, testa och se vad utfallet blev. Somen fysikersom leker med olika kemiska blandningar för att upptäcka resultat, så önskade jag göra en upptäckt i porträtten – som kunde ge mig en konklusion. Det sägs att ögonen är själens spegel, och genom att se modellerna i ögonen, kan man då hitta en röd tråd? Finns det någon likhet mellan personernas ögon? Är alla sårbara efter att ha vaknat upp till medvetande efter att ha legat i okontrollerbar sömn?

Ingen av modellerna är bekant till mig. Jag ville inte känna modellerna eftersom jag tror att det kunde ha påverkat uttrycket på ett negativt sätt och kunde ha skapat åsikter om hur jag uppfattar personernas sinnesstämning. Jag tror också att det förhållande man har som modell till en fotograf kan avgöra hur fotografiets uttryck blir. Genom att inte känna modellerna väl, hoppades jag kunna uppnå ett fotografiskt uttryck som är mer neutralt än det kunde ha blivit om modellerna varit goda bekanta. I några av porträtten hittar jag en mer framträdande karaktär än i andra. Jag tycker att den framtoning och karaktär som personen har dagligen kommer mer fram i en del bilder. Men samtidigt måste jag se det här som ett antagande, eftersom jag inte känner modellerna jag fotograferar. Huruvida jag har nått mitt mål att fotografera folk i en sinnesstämning som är minst möjlig

påverkad av mig som fotograf förblir osäkert och kan diskuteras. Jag tror att modellerna som har ställt upp, har gjort det för att de var nyfikna och intresserade av projektet och att de var intresserade av resultatet. Jag tror också att modellerna var nyfikna på mitt tillvägagångssätt.

Några har varit rädda för hur de skulle reagera när jag kom om morgonen. De undrade om de skulle bli rädda eller till och med angripa mig. Andra igen har sagt att jag kommer att uppfattas som en underlig person eftersom min idé är så ovanlig. Min mest genanta episod under projektet hade inte med själva fotograferandet att göra, utan det hände när jag var på väg in till en modell på morgonen och då det visade sig att jag försökte bryta mig in i grannens lägenhet... Och en person öppnade och frågade vad jag höll på med!

Jag har alltid varit intresserad av att ”fånga” en händelse eller en sinnesstämning med mitt fotograferande, och just det här önskade jag också göra med morgonporträtten. Genom att fotografera människor om morgonen, just efter att de vaknat, kunde jag skapa något personligt och ohämmat som vardagen såg ut att väcka. Också om mitt mål var att visa projektdeltagarnas ögon, valde jag att visa en del av omgivningen runt modellerna; som väggen bak och runt, lakanet, nattduksbordet, klädsåpet. Jag önskade att detta skulle vara ett tillägg till allt det andra man kan läsa in i bilderna. Även om modellen dagen innan blev aktiverad genom uppmaningen att sätta sig upp i sängen, kände jag att jag kom ett steg närmare ”verkligheten” med mina bilder.

Fotografen Sanna Saarhelo från Helsinki School har behandlat temat sömn i sina fotografier (Saarhelo 2007). I fotoverket *Sleep with me* har hon fotograferat människor som sover i hennes säng om natten. Bilderna är tagna med en kamera rätt ovanifrån, inställd med ett program som tar bilder varje halvtimme. Hon är själv involverad i bilderna, sovande tillsammans med modellen. Varje bildserie innehåller 7–8 bilder per person. I motsts till mitt arbete finns det ingen ögonkontakt mellan modellerna, och den enda information man har för att kunna definera personerna, är deras skiftande sovpositioner under natten. Jag tycker att Saarhelos verk innehåller det som skulle ha varit beskrivningar i det tidsrum som föregick skapandet av mina verk – sömnen. Hennes mål var att fånga tillståndet utan medvetande och mitt mål var att fånga det nyss uppvaknade medvetandet.

Sawandi, Matilda 07.20
Hannah 06.20

Matthias 06.18
Malin 06.30

Gunnar 06.45

Nuoruuteni vanhuus

Lasse Lehtinen

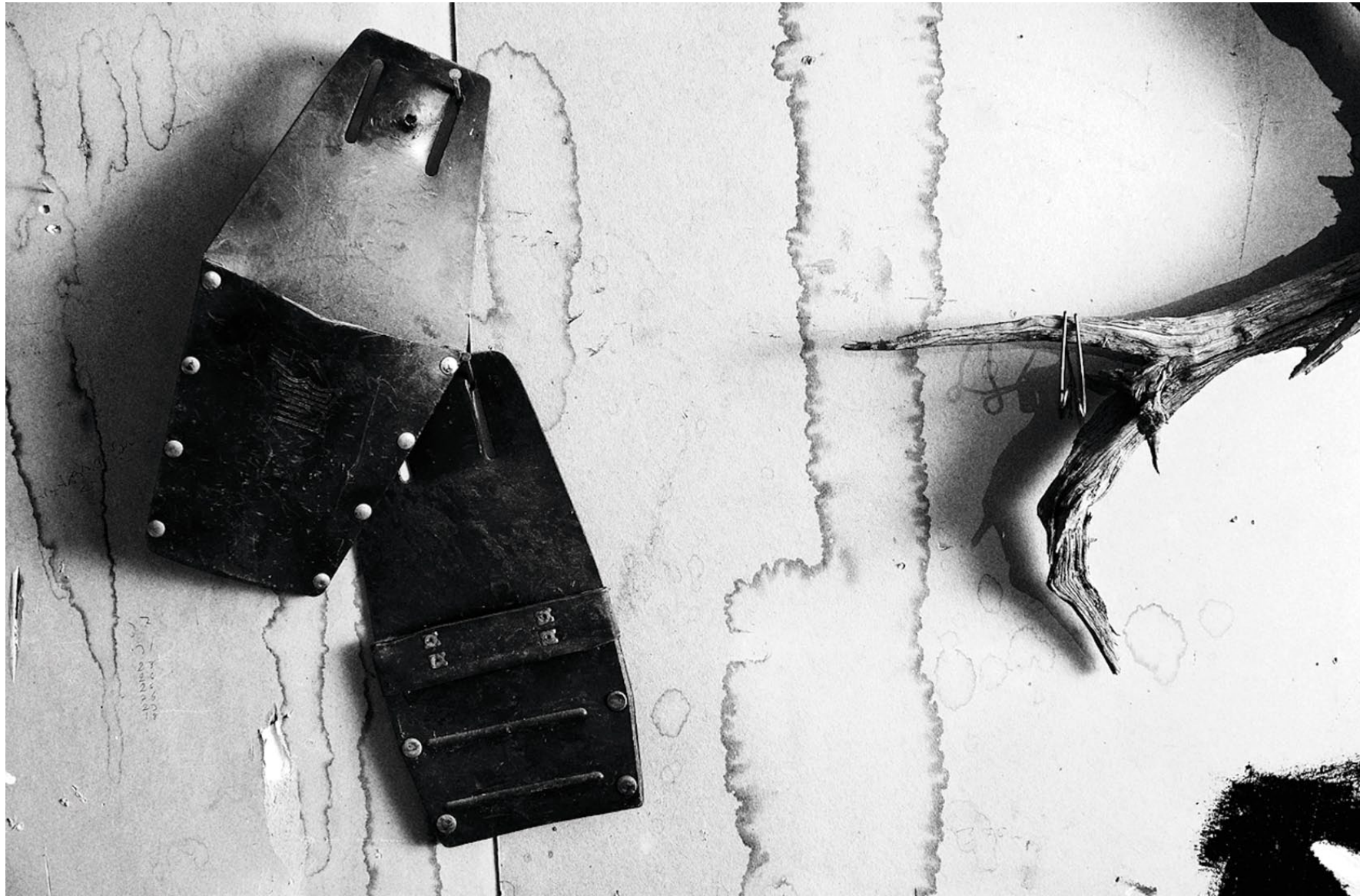
Den ålderdom jag upplevde i barndomen lämnade ett öförlömligt spår i mig, jag var 12 år gammal då min far insjuknade i Early On–Set Alzheimer. En sjukdom i vilken man gradvis glömmer saker och människor., en variant av Alzheimer sjukdomen som drabbar vid en ovanligt tidig del av livet. Denna bildserie bygger på den tiden, en tid som jag har svårt att komma ihåg. Jag har nu rest tillbaka, till mitt barndomshem i Lappträsk. Jag har bildlagt händelser från min barndom. Hur jag reagerade på pappas begravningsmorgon då mamma kom och väkte mig, eller hur det kändes att stå, dendär januaridagen på begravningsplatsen. Det var kallt, tårarna frös i vinterkylan, en kyla som satt sig djupt inuti. Mitt barndomshem sitter kvar där det alltid suttit. Björkarna som tidigare stått ståtliga på backen finns kvar enbart som envisa stubbar, nu täckta av snön. Pappa byggde detta hus tillsammans med sina vänner med virke han själv sågat ner, det är alltså ett stående testament av honom till världen han nu lämnat. Man kan lätt säga att han kände varje knut i vårt hus vid en tid, tills han insjuknade och inte ens mera kom ihåg sin godisgömma i skrubben. Det finns nu få saker kvar efter min far här, det är femton år sedan han dog, sista tiden bodde han på vårdhemmet.

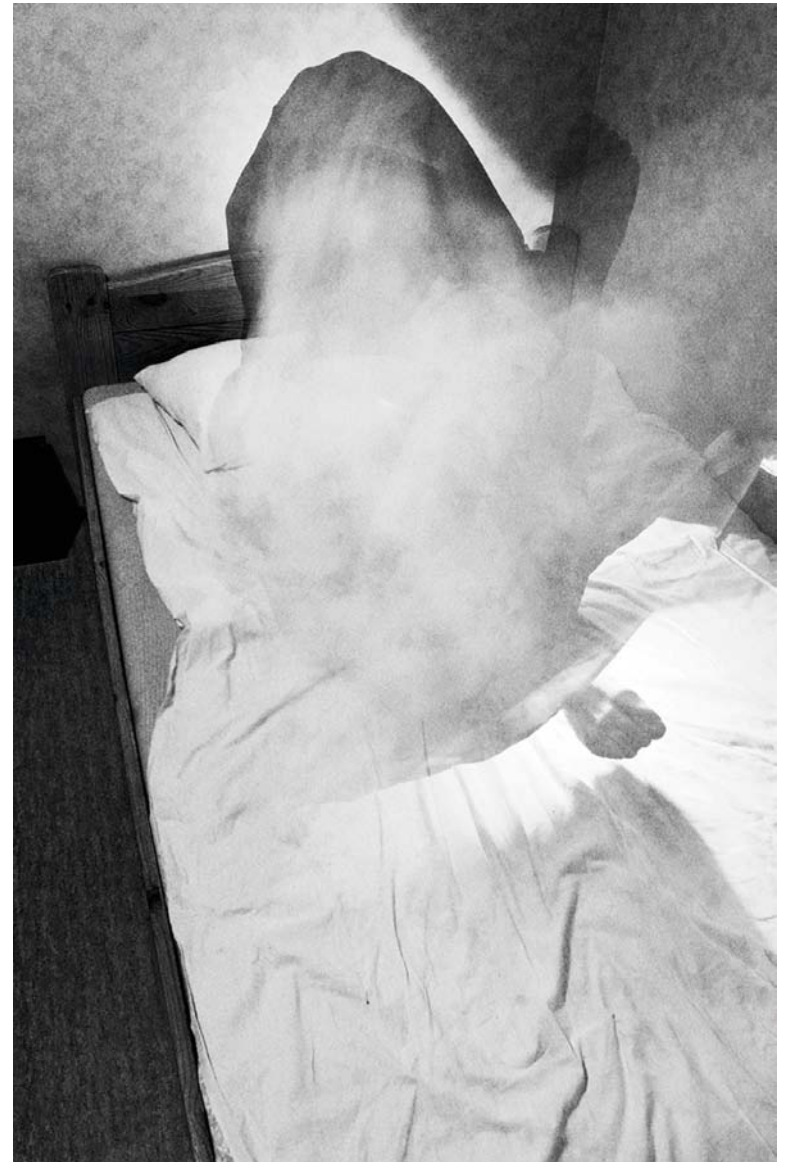
Flest spår efter honom finns i garaget. En plats som fungerade som hans gömplats. Hit brukade han fly undan vardagen, för att i sina egna tankar sköta motorsågen eller någon annan arbetsutrustning. Idag är garaget fullt av nödvändiga och mindre nödvändiga saker, spår av pappa i verktyglådor, oljeburkar, träbitar, verktygs-

bänken, doften och stämningen. Projektet fick sin början eftersom mina minnen och minnesbilder från dessa tider är få. Mina syskon känner lika, vi var alla i olika åldrar då pappa insjuknade och reagerade därför på olika sätt, men det vi nu alla känner igen är att vi inte kommer ihåg saker som hänt. Genom att diskutera händelser med min familj kom jag fram till hur jag kunde skapa bildserien. Jag ville ha med känsla i bilden, stämningen skapades med rörlighet i bilderna som återskapar minnen, jag ville också ha hemmet med, det blev detaljer från pappas saker och familjen.

Jag blev också under processen intresserad av fotografins möjlighet att förstärka minnen eller en människans självbild. Finska fotografen och pedagogen Miina Savolainen har gett liv till denna tanke. Hon har i sitt projekt “Maailman Ihanin Tyttö” jobbat med temat att förstärka föräldralösa barns självbild. Hon skriver att en bild alltid är byggd upp av någon och till en del slumpartad, jag kände att detta gällde starkt mig vid bildskapandet. Eftersom minnesbilderna är byggda på vad jag blivit berättad, skapade jag bilderna på grund av det, inte på grund av mina egna erfarenheter. Det var ett nytt sätt att jobba för mig.

Hon skriver också mycket om hur en bild är sann och känslomässigt kraftig fastän bilden inte är sanningsenlig eller inte sitter i realitetens gränser. I minnesbilderna ville jag själv vara med i bilden och spela min fars roll, jag ville ändå inte vara med som mig själva, pga. det skapade jag bilderna med rörelse som lösning.

I wish I would get it

Carolyn Pommert

*Life is about being honest to yourself,
taking it as it comes and trying to make
the best out of it. Even if I did not notice it
while making the collages,
I feel that I show something that I never
showed before. I can not explain it, but
I think it is something nice and I hope it
gives people power
to do what ever they want.*

Are you lonely? Yes. Why? *It is hard for me to let anybody close to me. Why? Because I am afraid. About what? To get hurt. Maybe also to be more lonely after it had been ceased, the not being alone part.* Do you have friends? Yes. Do they confide in you? Yes, *actually really often and fast.* Why can you not trust them? *I do not know. I think I can not trust anybody.* But many people trust other people. *I know. But it is not always the best. Many get even more sad because of that.* But that will go over. *Yes I know but it takes a lot of energy and affection of somebody like me.* Don't you think it is a fact of life? *I don't know. I think so. But it is frightening, I don't know if I could stand the pain and get over it.*

What is security? *I think this is the sense of weightlessness. Security means to receive respect from somebody and that you can let yourself go.* Can you also receive the feeling of security from places or things? No. Why? *The highest that they can do is to make life more pleasant and tolerable. People can respond and carry me.*

Does it mean that security is, if you can completely confide yourself in someone? Yes, *if I do not have to take care about myself.* So you give your life in somebody else hands? Yes, *I give everything away. At least I imagine it like this. I would like to experience that. That somebody is taking my hand and guides me thru life.*

Without having any control about it? *Yes that someone is making decisions for me and watch over me, someone who pushes, stops and catch me.* Why? *It is hard that I have to deal with everything by myself and sometimes I make risky decisions that can pull me down. Than I have special feelings that I would like to share with somebody.* What feelings exactly? *No idea.* But if you experience something with friends together than you share feelings, or? Yes. So it wouldn't be something new. *Still. We experience the same and we make decisions together but somehow I am always in my own world. I am lost in thoughts.*

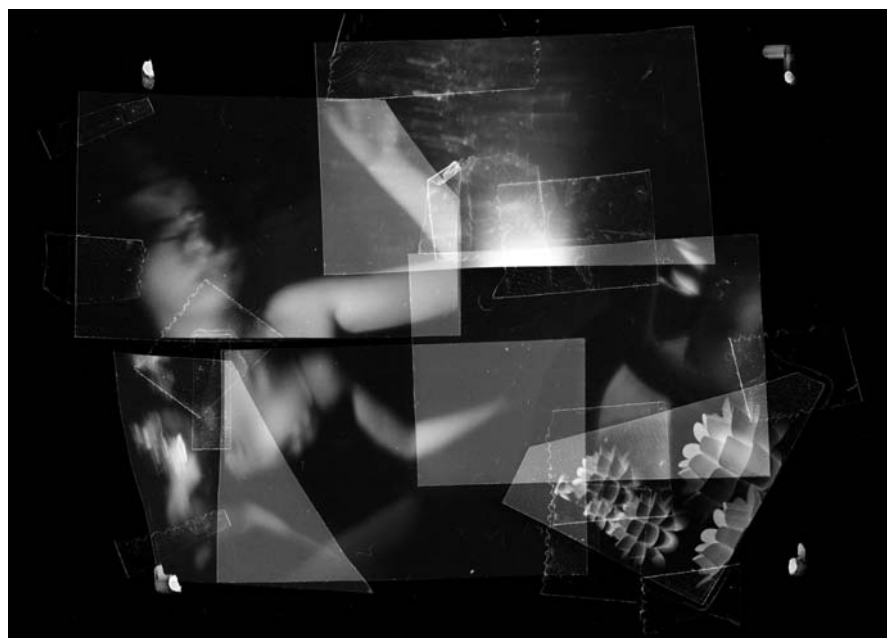
Does it happen often? *That I am lost in my thoughts?* Yes. Yes, *a lot.* Why? *I feel more save in my own world. Often I am afraid that even close friends do not understand me. Sometimes I don't know how to explain something and I only confuse people and it comes to misunderstandings etc.* So you do not take a risk at all? Yes. What didn't you ask people yet that you would like to ask someone? *If he or she could hug me.* Why? *I need a long time until I allow physical contact, often I don't like it and I think I give the feeling of being weak. I know it sounds stupid, but it is like that.*

Do you think your fellow men think that you are weak? No, *I always get told, that I am a strong, selfconfident woman, that I don't need help and that I can manage my life by myself really good.* Isn't it good? No. Why? It is better than acting small and weak to everybody. Yes, *sometimes but for interpersonal it is often in the way.* Why? *Rarely somebody thinks about to hold or yell at me.* Why yelling? *I am sure that I would be happy if somebody would scream STOP in my face*

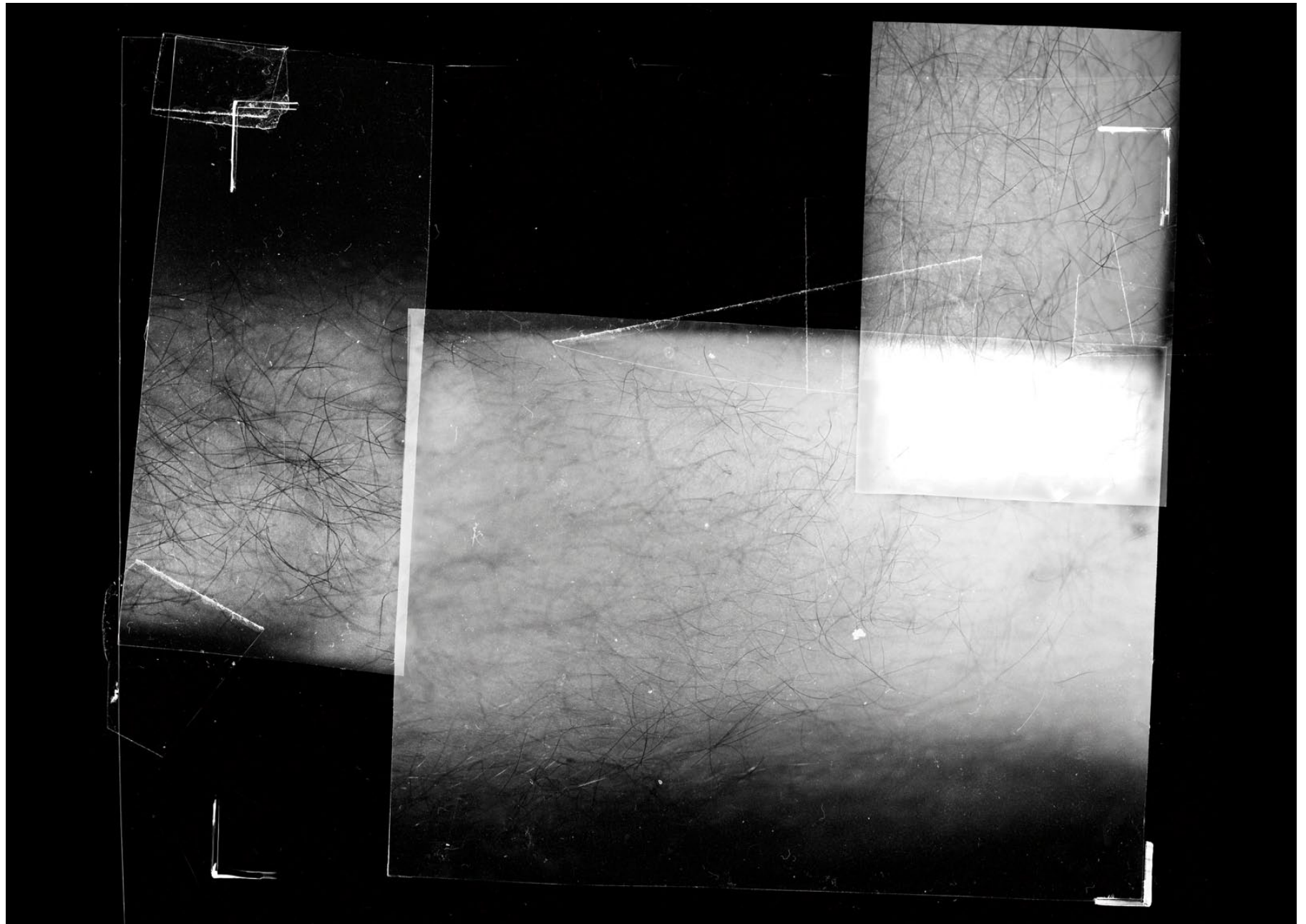
so that I would peel myself and just say: "Here, see how you get along with the picture of misery." Shouting at me would wake me up. At least I can not imagine a gentle way of dealing with me. I also can be really hard to people and tell somebody off. That's probably why people are afraid of me, especially men. Wouldn't you kickback if somebody is yelling at you? Yes, probably. You would be cool or you would fight, right? Yes, *I know.* So it wouldn't make sense. *I don't know. It never happened to me but I can imagine that it could work with a lot of staying power and final trust. At least I would wish for that.* That somebody makes that you let yourself go and trust him or her? Doesn't matter what he is doing? Yes. To big risk to get hurt after, or? Yes, *probably that's why I build up a wall before the yelling part can even start. I have to fight myself that I allow to let people close.* Where is your home? *I live where all my belongings are, where I keep my books in the shelves, where my desk is build up with all my paint. Where I can be alone and can close the door behind me.* Do you think you have your life under control? No, *I think the life has me under control. We cannot influence life.* Why? *It doesn't work. People try to get it under control but they cannot handle it. That makes them unhappy and angry. The life is influencing us and we have to try to take it as it comes and get the best out of it. To many people take it to serious and hope too much for certain things happening.* So do you live at the moment? Yes, *everybody should.* Why? *Because these are the best. Two moments later everything can be gone. Every moment brings something different. Small things make life to life.* What do you mean? *Everything that surrounds us influences us. The smell, the environment, the air, the noises, rain and the touches. Everything changes our thoughts and feelings. Something that I like now I can hate a minute later.* Is that not terrible? No. If people influence your life, you think it's terrible? *That is something completely different. Humans can intend things and I never know when they do. I never know what is in their mind and what they are looking for. But the rain can't do it, it's just raining.* So you give more trust to your environment than to your fellow men? Yes. Do you like to be in Nature? Yes, *I love it to be there alone.*

Are you looking for the feeling of security? Yes, *I am sure that everybody is aching for it even if he is far from feeling it.* What is about the people who already feel secure? *I hope they give the best to keep it or maybe they look for a new kind of security or distance. If you maybe stay to long in it without moving, it maybe also gets incorrect.* Do you think you will feel secure ever? *I hope so, but I do not think so.* Why? *Because it takes a long time for me to trust people and I keep running away. I never stay long enough on one place, I always keep moving. If it is getting to close I just leave.*

Mindscales of recollection

Ninnie Schröder

“Det är till tystnaden du skall lyssna, tystnaden bakom apostroferingar, allusioner tystnaden i retoriken eller i det så kallade formellt fulländade.

Detta är sökandet efter ett meningslöst i det meningsfulla och omvänt. Och allt som jag så konstfullt söker dikta är kontrastvis någonting konstlöst och hela fyllnaden tom. Vad jag har skrivit är skrivet mellan raderna”

GUNNAR EKELÖF

Book of absence Burroughs.W. sid.16.Helsinki.Tarkkailuluokka

Johansson.J. Aldrig ensam. hybris. musik CD 2009

Samlade dikter Eklöf.G.sid. 277.Tyskland 2007.albert Bonniers bolag

Berättelsen återstår

Alla har en historia bakom sig. Berättelsen om liv finns att hitta överallt, även där det inte längre finns kvar några synliga spår för ögat. En doft, känsla eller bara en vetenskap om vad som tidigare har funnits. Ett minne som dröjer sig kvar i kroppen, en röst, ett ögonblick, bilder som spelas upp över den bild du verkligen ser.

Det här projektet handlar om att berätta en människas historia genom andras minnen och berättelser om henne. Inspirerad från de fakta, brev och berättelser som jag samlat ihop vill jag skapa och berätta dem på nytt genom fotografi. Alla bilder bygger på en historia men i många har jag låtit fantasin om det verkliga tagit över. Berättelsen har fått ta sin egen form i bilderna. Det blir min synvinkel på hur tid och människors berättelser och liv går ihop och fortsätter in i nutiden.

“You never take a picture of the present, but always of the future.”

En återblick. På 1800-talet i den finska österbotten föddes och bodde Kajsa Ulrika. Tillsammans med sin man Herman beslutade de att flytta till Sverige ca 1879. Över hundra år senare befinner jag mig i samma trakter som de lämnade. Det är 5 generationer mellan oss och världen har både förändrats men är också fortfarande den samma. Tiden spelar ibland ingen roll, allt förändras och går vidare med den, den påminner oss på olika sätt om både dåtid och framtid, men i nuet är den någonting annat. Tiden går även när den står still, men kan också stå still när det gått år. Spåren som lämnas kvar av den ger möjlighet till en återblick till den tid som man själv inte upplevt. Jag söker efter likheter i våra olika liv och generationer. Flytten till ett annat land och pappor som jobbat till sjöss, små och kanske självklara likheter. Likheter som kan finnas och upplevas i massor av andra människors liv. Precis som de likheter jag ser i min mammas ansikte och mitt eget. Jag söker inåt där allt som är tid slutar existera på det sättet att man slutar känna av den.

Den bara finns där. Allting finns nära men långt borta. Jag tar en bild och den fortsätter som ett spår till framtiden. Vi möts i fotografiet.

“Den fina tunna linjen mellan våran värld och din.”

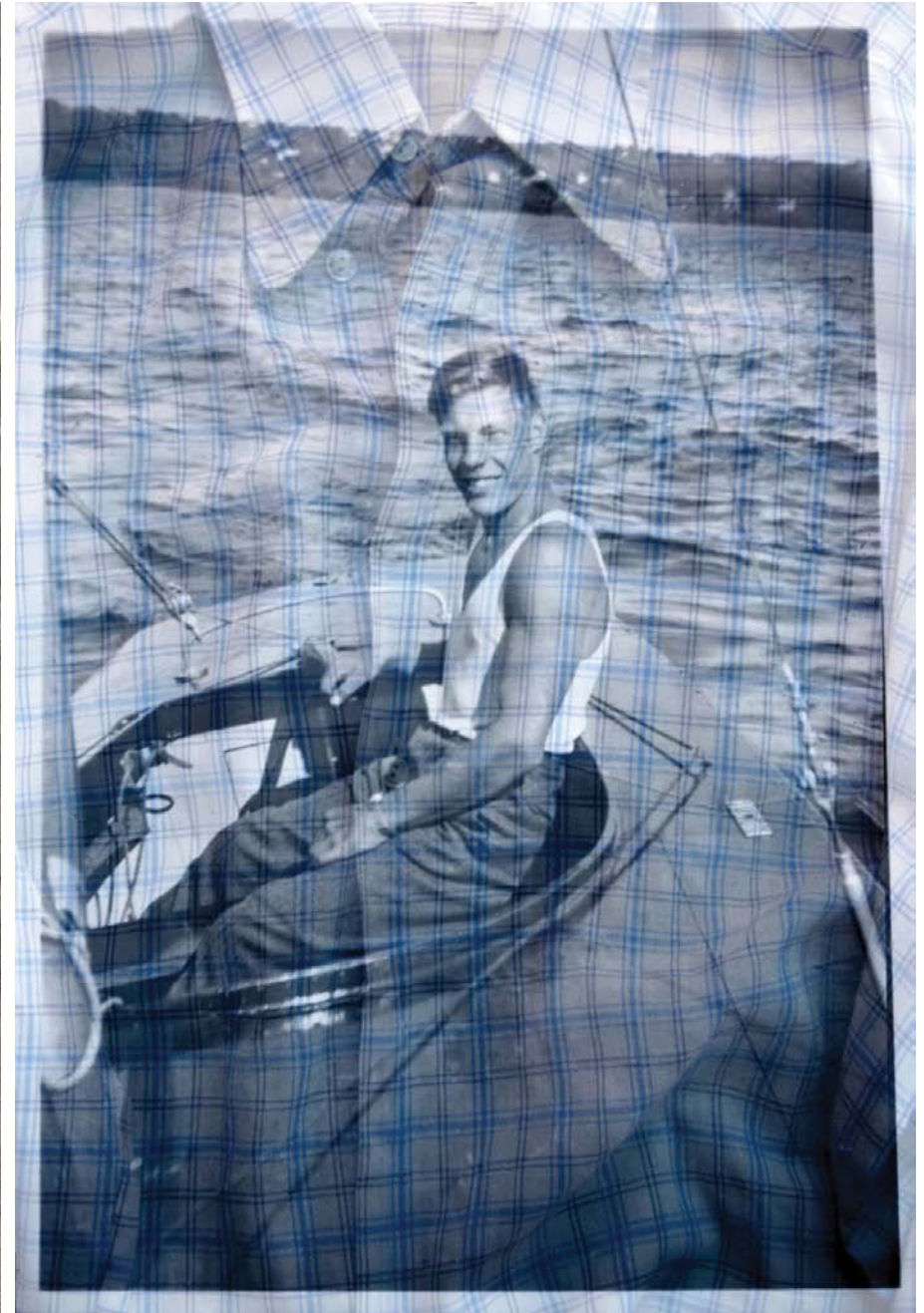
Det handlar om att lära känna en person genom berättelserna om henne, en resa i tid och en resa i sig själv. Ett sökande efter spår av vad som blivit kvar och lära sig se närmre på det som finns runt omkring i nuet. Se de gemensamma berättelserna om att hitta en egen plats och ett hem, om att flytta och komma till en ny plats. Komma bort från det som var ett hem för att söka ett nytt. Vad är ett hem? Är det dit man far för att man måste? Där man för tillfället bor, eller där rötterna finns och där tryggheten finns? Är hemma där ditt hjärta är? Behöver det kanske inte vara en plats utan också en person eller en plats från familjens historia.

“Vad jag har skrivit är skrivet mellan raderna.”

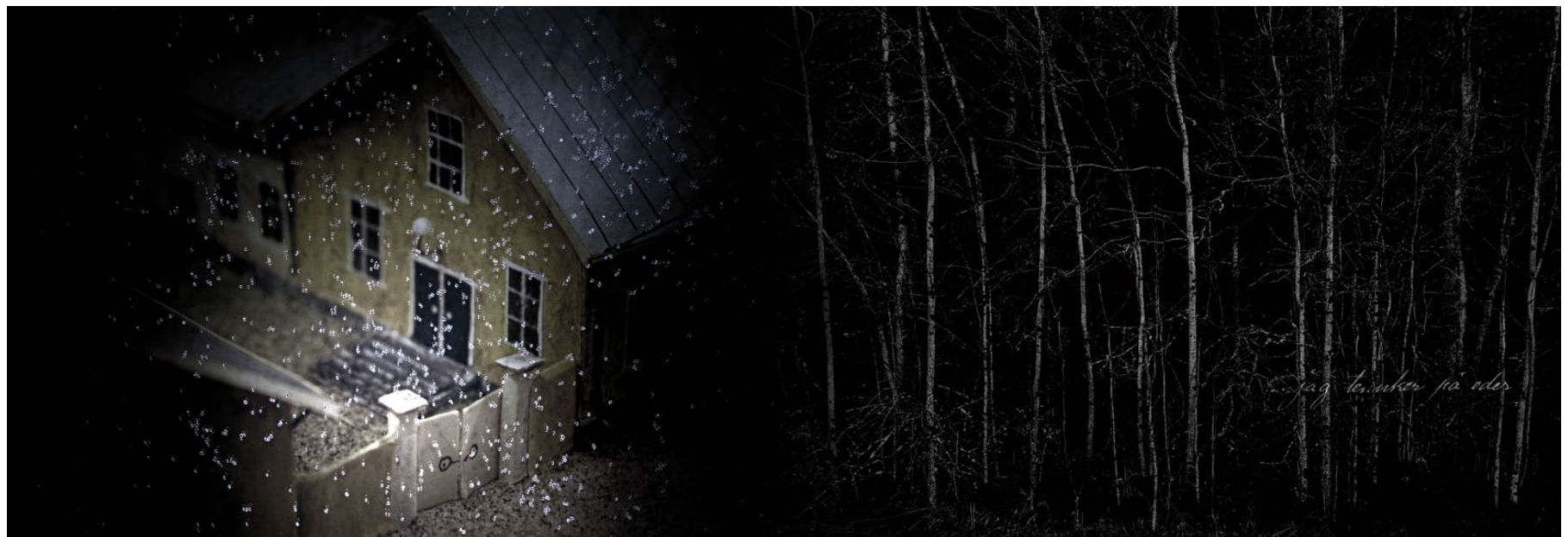
Fotografierna blir till sina egna berättelser där dess bildvärld får berätta om verkligheten och tiden i efterhand. Bildens innehåll blir till den osynliga berättar rösten som för historien vidare till betraktarens tolkning. I projektet spelar den verkliga berättelsen rollen som grund och den igenkännande faktorn som sedan leder vidare till en eventuell ny fantasibild eller historia. Fotografits förmåga att återberätta och ge en trolig avbildning gör den till ett användbart redskap till någonting som också lika gärna skulle kunnas skrivas ner.

Någonting som blir till ett brev eller en roman eller bara en faktatext efter forskning. I bildvärlden kan man blanda allt detta tillsammans, både fakta och fiktion, den egna reflektionen behöver inte vara den självklara. Motivet i bilden kan vara ett ljus eller en person men uttrycket i båda kan göra att de berättar samma historia. En verklighet om ett verkligt liv som lever kvar i minnet och på så sätt fortsätter att leva.

Sag tanken på oss

Näin punaista

Noora–Maija Tokee

Sanotaan, että värit ja niiden kaipuu kertovat sen hetkisistä tunteistamme. Väri on subjektiivinen kokemus, joka vaikuttaa meihin alitajuisesti.

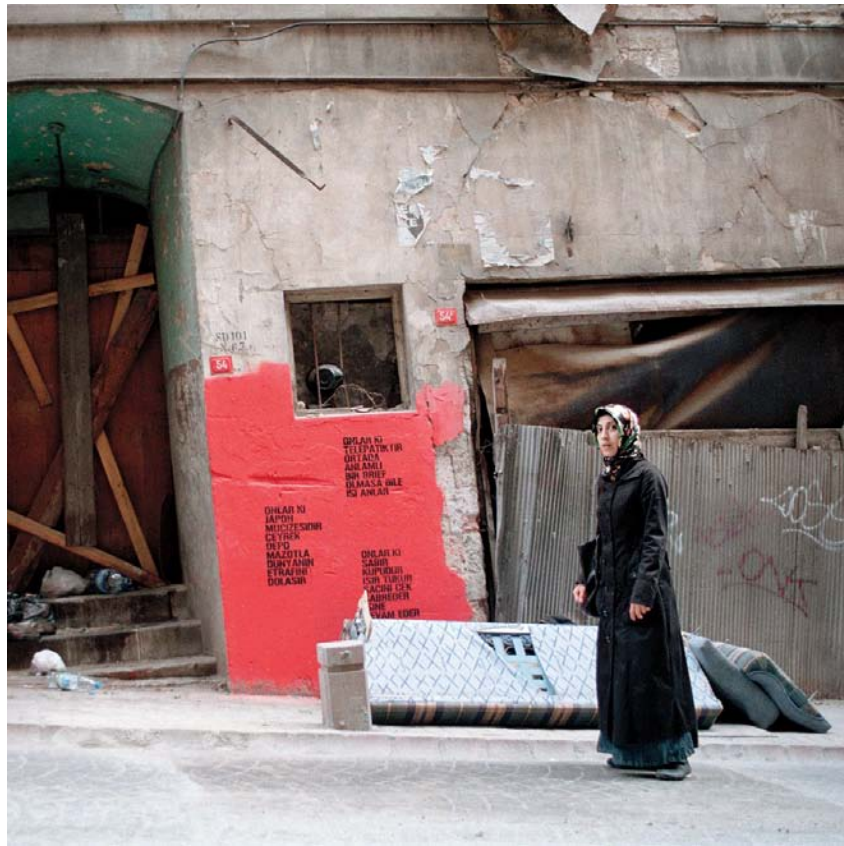
Aloitin punaisen värin käyttöni Istanbulissa. Työympäristö, jossa työskentelin oli tylsä ja inspiroimaton. Istuin usein vastapäätä hylättyä taloa, työpaikkani ulkopuolella ja seurasin ohikulkevia ihmisiä. Maalasin seinän punaisella värillä ja aloitin kuvaamaan ihmisiä, jotka ohittivat minut. Seinä toimi huomion herättäjänä ja joillekin se aiheutti aistimaailman rikkoontumisen.

Samalla tavalla se toimi myös Tukholmassa.

Ihmiset ovat virittäytyneet omaan aistimaailmaansa, kun he ovat liikkeessä. Liike ei rajoitu pelkästään näkemiseen vaan myös tuntemuksiin. Liike vie tietyn ajan ja se voidaan toistaa, mutta se ei ole koskaan sama. Paikallaan olevissa ihmisissä on myös liikkeen tuntua. Aika on liikettä ja liike on muutosta. Muutos tapahtui, kun joku havaitsi seinän ja muokkasi sitä.

Laulava naapuri

Linda Varoma

Virolaiset ovat tunnetusti laulavaa kansaa ja Tallinnassa joka viides vuosi järjestettävät laulujuhlat ovat yltäneet jo UNESCON maailmanperintöluetteloon. Lähes kaikissa kaupungeissa ja kylänpahasissa on laululavat jotka on rakennettu suurempia tai pienempiä laulujuhlia varten enimmäkseen viime vuosisadan puolivälissä. Ensimmäinen “suuri laulujuhla” järjestettiin Tartossa vuonna 1869. Sitä ennen pienempiä laulujuhlia oli järjestetty mm. Pölvassa jo 1850–luvulla. Laulaminen syntyi tarpeesta tuntea kansallista yhteenkuuluvuutta ja vieraan vallan alla laulujuhlat olivat kansan ainoa tilaisuus laulaa kansanlauluja. Tarve ja laulujuhlat eivät kadonneet ensimmäisen itsenäistymisen myötä eivätkä myöskään Neuvostoliiton miehityksen aikana vaan johti laulavaan vallankumoukseen joka kulmineitui Tallinnan laululavalla vuonna 1988 järjestettävään laulujuhlaan johon osallistui 30 000 laulajaa.

Kuissani esiintyy yksinäinen laululava. Se seisoo omalla näyttämöllään valmiina esiintymään tyhjälle yleisölle. Voi olla että vuodenaika on väärä ja ehkä vuorokaudenaikakaan ei anna lavoille oikeutta mutta tämänkaltainen yksinäisyys ei ole ainoastaan ihmisen läsnäolon puute. Olen luullut kuvanneeni laulavaa naapuria, mutta missä on laulu. Koko työtäni hallitseva paradoksi syntyy juuri siitä. Valitsin aiheen puhtaasta uteliaisuudesta. Mitä ovat nämä rakennelmat jotka suurimman osan ajasta seisovat tyhjiillään. Ei meillä Suomessa ole tällaisia. Ihmiset tulivat minulle hymyillen kertomaan että heidänkin kotikylästään löytyy laululava. Niitä on satoja ympäri Viroa! Matkani kohti Viron unohdettua kulttuurihistoriaa saa alkusysäisensä.

Laulava naapuri on dokumentti Viron unohdetuista laululavoista, samalla kuvat ovat myös sekä muotokuvia että maisemakuvia. Kuten ihmiset muotokuvissa, tunnen että lavatkin halusivat kääntää minulle paremman poskensa mutta jokin ei ollut aivan oikein. Prosessin aikana koin välillä olevani ikään kuin tarinan sankari joka tulee kaukaa vieraasta maasta avaamaan kansalaisten silmät, pelastamaan

heidät omalta tietämättömyydeltään. Siitä tässä ei kuitenkaan ole kyse, halusin luoda neutraalin pohjan kanssakäymiselle vaikka fyysisesti olinkin vieraalla maalla olimme kuitenkin samalla viivalla, minä ja laululava.

Absoluuttista maisemaa ei ole. Maisema on kohde johon me projisoimme erilaisia kuvitelmia ja näkökulmia, myös historiallista ajattelua¹. Vaikka alkuperäinen ajatukseni ei ollut korostaa aiheen poliittista tai historiallista sanomaa, eivät kuvat ole niistä täysin vapaita. Minusta on tärkeää herättää kysymys perinteiden säilyttämisestä aikana jolloin liian paljon on jo tuhottu. Ehkä kuvieni ansiosta lavat saavat takaisin heille kuuluvan huomion ja ennen kaikkea huolenpidon.

Valitsin kuviin riisutun visuaalisen kielen jotta kuvat saisivat itse kertoa tarinansa tai tässä tapauksessa laulaa laulunsa. Kohtaan lavan suoraan edestäpäin, katse kiinnitettynä siihen kohtaan jossa laulajien tulisi seistä. Lavan sijainti maisemassa ei sinänsä ole minulle tärkeää, keskityn luomaan staattisen sommitelman joka korostaa ajan pysähtyneisyyttä.

Itse työssä hankalaksi osoittautui lavojen järjestelmällinen paikantaminen. Minkäänlaista dokumentointia aiheesta ei ole tehty. Kaksi virolaista valokuvaajaa, Signe Kivi ja Eve Kask, ovat käyneet lähellä. He ovat kiertäneet Viroa yhteensä 13 000 kilometriä kuvaten arkkitehtonisesti erikoisia bussipysäkkejä. Teos Eesti bussiputkade peaaegu täielik teejuht / A Complete Guide to Estonian Bus Stops esitteli yleisölle yhteensä 1545 bussipysäkkiä ja oli menestys kotimaassaan². Kun esittelen oman aiheeni virolaisille ystävilleni, nousee heidän huulilleen leveä hymy joka paljastaa aiheen olevan lähellä jokaisen sydäntä. Ihmettelemme hetken yhdessä miksi jopa bussipysäkkejä on valokuvattu mutta ei laululavoja ja tulemme siihen tulokseen että minulla on suuri etu olla maassa ulkomaalainen.

Päivätän tässä vaiheessa rajata kuvattavat lavat niiden maantieteellisen sijainnin perusteella. Koska on marraskuu ja päivät harmillisen lyhyitä en päivässä ehdi valokuvaamaan kuin kaksi lavaa. Valitsen kartalta kuusi

tukikohdastani n. kahden tunnin päässä olevaa lavaa ja rupean metsästämään lisätietoa näistä paikoista. Saan apua ystäväiltäni mutta enimmäkseen istun tietokoneen ääressä keskustelupalstoja ja sanomalehtiä selaten ja etsien pieniä vihjeitä missä kohdin kaupunkeja ja kyliä nämä lavat sijaitsevat. Kuntien ja kaupunkien omilta internetsivuilta on vain harvoin hyötyä. Pyrin tekemään taustatyön huolellisesti ja matkasuunnitelmat aukottomiksi sillä minulla ei ole autoa käytettävissä ja joudun käyttämään julkista liikennettä jolloin sooloiluun ei ole varaa. Tuntuu välillä siltä että etsin systemaattisesti jotakin jonka vain haluan olevan olemassa.

Sindi on pieni 4000 asukkaan kaupunki n. 15km päässä Pärnusta. Olen katsonut valmiiksi bussin jonka otan Pärnusta klo. 12:10 ja löydänkin sen ilman suurempia ongelmia. Olen jopa ottanut selvää monennella pysäkillä minun kuuluu jäädä pois koska Sindi ei suinkaan ole päätepysäkki. En ole kuitenkaan ottanut huomioon että bussi ei pysähdy jokaisella pysäkillä jos ei ole poisjääviä tai sisään astuvia matkustajia ja nopeasti selviää että pysäkkilaskelmani ei pidä. Onneksi vieressäni istuu mukavan näköinen nainen ja kysyn häneltä koska minun tulee painaa nappia.

Jäätyäni pois bussista avautuu eteeni juuri sellainen maisema kuin kuvittelin virolaisen pikkukaupungin olevan. Bussipysäkki on keskellä maantietä ja kuoppainen metsäreunusteinen asfalttitie johtaa maantieltä pois kaupunkiin päin. Tien varrella on rappauksensa jo vuosikymmeniä sitten poisravistaneita pienkerrostaloja ja lommoisia autoja. Baari, ruokakauppa, apteekki ja lääkäriasema ja pieni tori jolla huivipäiset baabuskat kyyryselkäisinä myyvät omenoita. Minulla on mukanani tulostamani vanhan asemakaavan näköinen

tekele, jonka turvin suunnistan sinne missä luulen laululavan odottavan minua. Onneksi ei ole kylmä, aurinkokin hieman pilkahtaa marraskuisen iltapäivän lämmöksi. En heti löydä etsimääni ja hortoilen hetken aikaa metsässä ja satun upean vanhan kirkon kohdalle. Kirkko on nähnyt paremmat päivänsä, sen haalean punainen sävy, haljennut kiviseinä ja laudoitetut ikkunat korostavat koko tämän kaupungin absurdiutta. Olen koko matkallani maantieltä kirkolle nähnyt n. 10 ihmistä. Kirkolta kävelen hautausmaan reunaan vievää polkua pitkin ja näen vanhan naisen ja nuoren miehen haravoimassa. He ovat niin kaukana etteivät kiinnitä minuun mitään huomiota. Lopulta näen puiden takaa pilkottavan kolmiomuotoisen harjakaton. Siellä se on!

Temaattisia esikuvia miettiessäni erottuu joukosta selvästi Jorma Puranen ja erityisesti hänen pitkäaikainen työnsä Lapissa koltansaamelaisten parissa. Kulttuuriin liittyvien aiheiden ja erityisesti vieraita kulttuureja visualisoidessa sortuu usein kliseisiin. Toivon että katsoja ei oleta minun esittävän mitään totuutta vaan ymmärtää että voin ja saan puhua ainoastaan omalla äänelläni ”jostakin” en ”jonkun puolesta”³. Yhtäläisyyksiä löytyy myös Yhdysvaltojen Farm Security Administrationin valokuvausohjelmasta; ajatus jonkun kansallisen asian esille nostattamisesta ja saattamisesta suuren yleisön tietoisuuteen valokuvan keinoin muistuttaa paljon niitä ajatuksia mitä minulla itselläni oli työn alkaessa. Yhdysvalloissa valokuvaajat kuitenkin sortuivat usein vain vahvistamaan yleisiä ennako–oletuksia ja myyttejä ja kuvat jäivät historiaan aiheestaan erillään. Minä pyrin valokuvien kautta muuttamaan historian tilaksi jonka jokainen kokee omien muistojensa läpi⁴.

1 Jorma Puranen
Kuvitteellinen kotiinpaluu
Uleåborg: Pohjoinen, 1999

² Visuaalisesti lähellä omaa työtäni on myös Bernd ja Hilla Becherin koko tuotano

3 Elizabeth Edwards
Jorma Puranen – Kuvitteellinen kotiinpaluu,
Uleåborg:Pohjoinen, 1999

⁴ Edwards, ibid

Elva
Paide

Põltsamaa
Sindi

Tartu
Türi

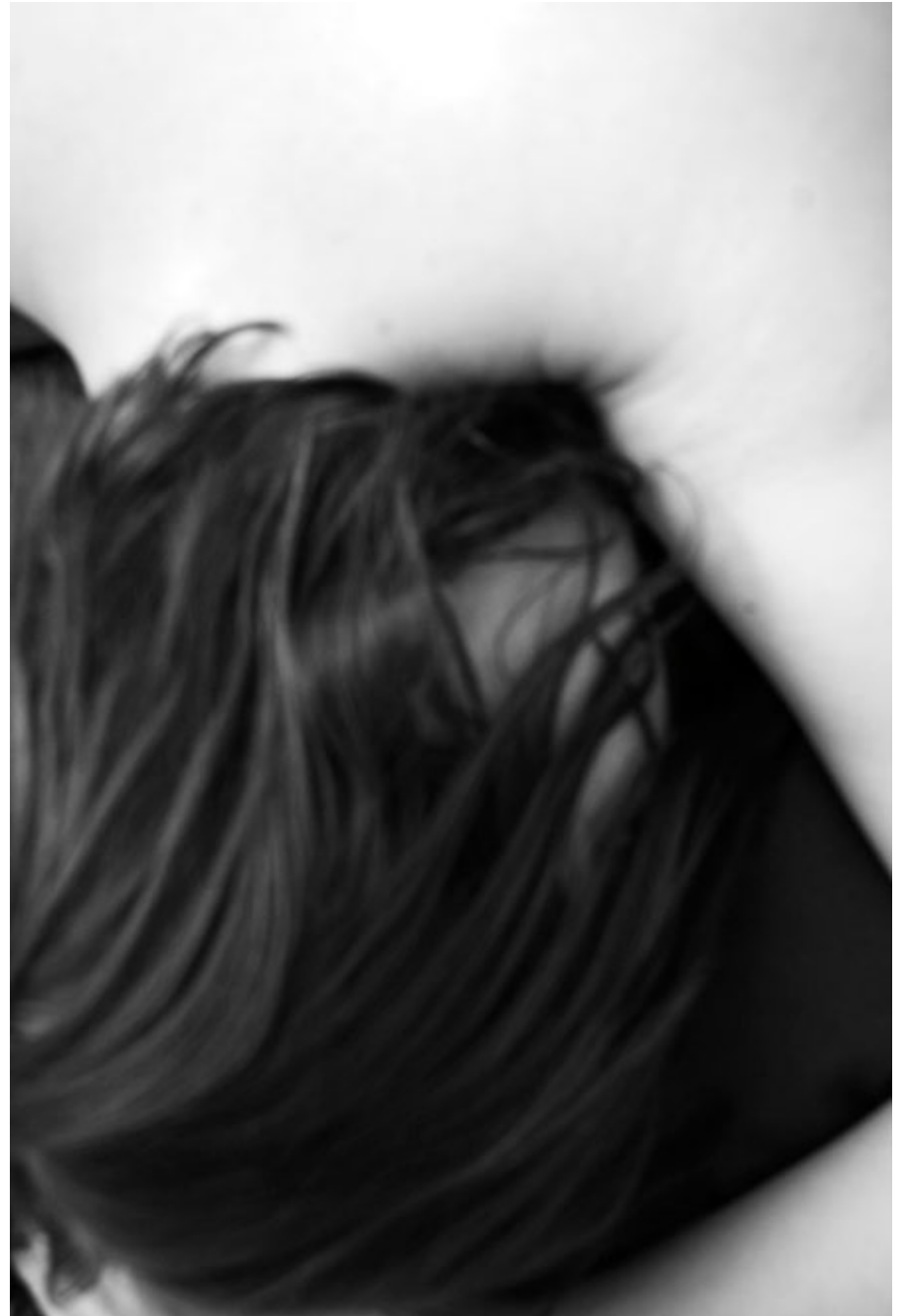
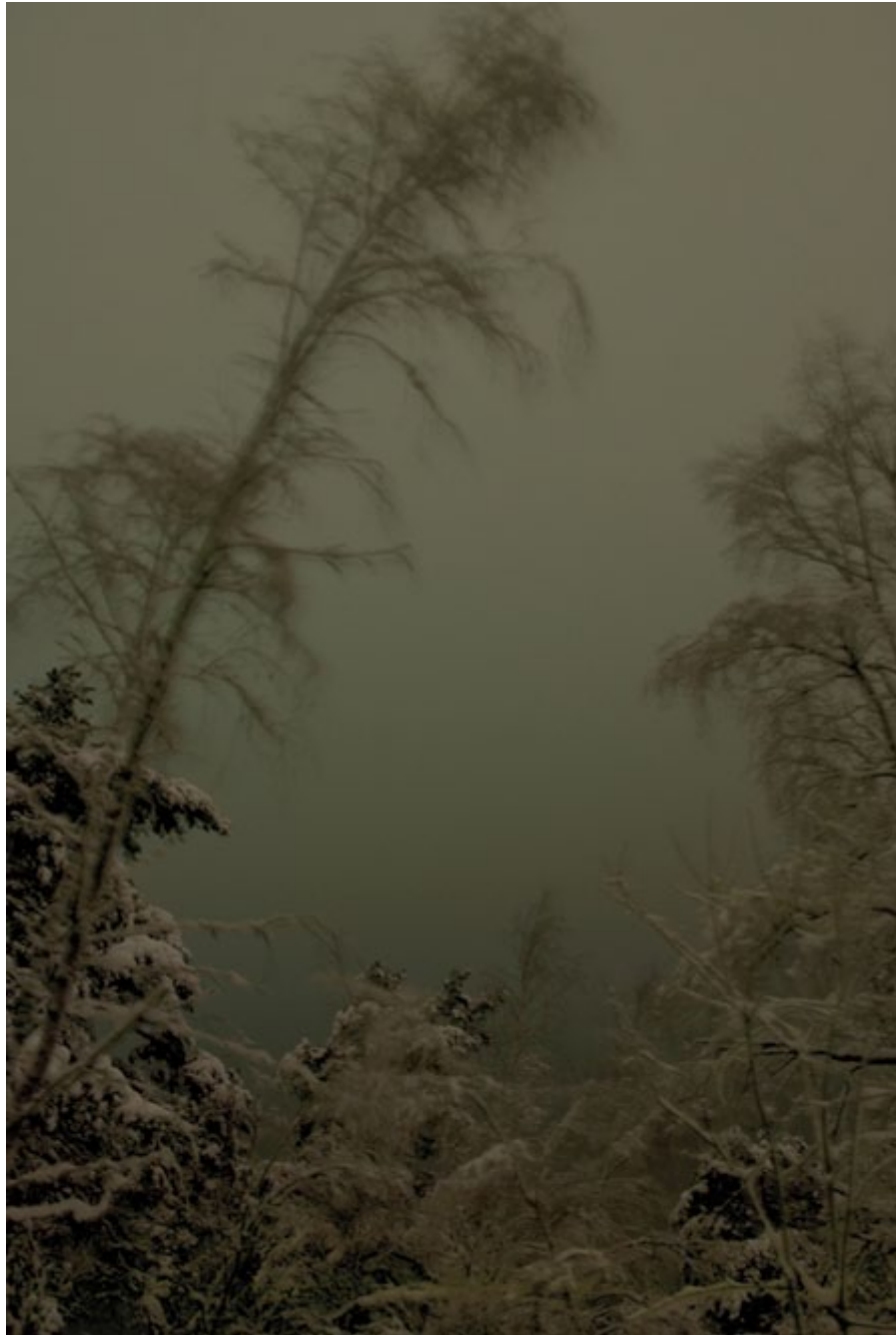

Here I am invisible. Even to myself.

Charlotta Öjerson

Vaknar av väckarklockan. Somnar om. Vaknar igen. Vill inte gå upp. Ligger kvar i sängen med den malande, ständigt närvarande känslan av obehag. Det känns totalt meningslöst att gå upp, skulle helst ligga kvar här för alltid. Men tyvärr fungerar det inte så. Alla dessa måsten dyker upp i huvudet igen och obehaget växer. Den svarta sörjan av blandade känslor och krav. Försöker pressa undan tankarna och kravlar mig ur sängen.

Jag har jobbat med något som många, kanske de flesta konstnärer, både bildkonstnärer och fotografer säkert någon gång gjort och som de flesta jobbar med att få fram i sina verk. Känslan. Att illustrera en känsla. Känslan jag började med att illustrera har kanske mera förändrats till någon sorts sinnestillvaro, en blandning av olika känslor. Känslor som ständigt varit närvarande under den senaste tiden. Känslor som nu fått ta form i fotografier. Fotografier som för mig illustrerar ett mörker. En tyngd som ständigt trycker ner. Något som sliter i mig. En ovilja att vara.

Fotolinjen vid yrkeshögskolan Novia arbetar med projektfierad undervisning och boken ÄKTA VARA! AITOA KAMAA! är ett exempel på det.

Projektet började som ett utställningsprojekt; Äkta Vara. Utställningen hölls på Österbottens fotocentrum 14.2–14.3 2010. Under hela projektet har Hanna Kaihovirta–Rosvik, tf verkställande direktör för stiftelsen Pro Artibus, handlett de studerande och hjälpt dem ge uttryck för sin konst även i verbal form.

The photography unit at Novia University of Applied Sciences work with many projects that are involved in the education, and the book ÄKTA VARA! AITOA KAMAA! (REAL STUFF!) is an example of that.

The project began as an exhibition project; Äkta Vara (Real Stuff). The exhibition took place in Ostrobothnia's photo centre 14.2.–14.3.2010. During the entire project Hanna Kaihovirta–Rosvik, acting managing director for the Pro Artibus foundation, has instructed the students and helped them to express their art in a verbal form too.

NOVIA Yrkeshögskolan Fotolinjen, 2010 exhibition February 2010, www.fotokonst.fi, www.kreativastudier.fi

